

Sygn. akt IV KS 17/20

POSTANOWIENIE

Dnia 26 maja 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Artymiuk

w sprawie **F. S.**

uniewinnionego od zarzutu popełnienia czynu z art. 158 § 1 k.k.,

po rozpoznaniu na posiedzeniu w Izbie Karnej

w dniu 26 maja 2020 r.,

skargi obrońcy oskarżonego

na wyrok Sądu Okręgowego w P.

z dnia 3 grudnia 2019 r., sygn. akt II Ka (...),

uchylający wyrok Sądu Rejonowego w J.

z dnia 21 listopada 2018 r., sygn. akt II K (...), i przekazujący sprawę do ponownego rozpoznania,

p o s t a n o w i ł:

1. oddalić skargę;

2. obciążyć oskarżonego F.S. kosztami postępowania skargowego.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 21 listopada 2018 r., sygn. akt II K (...), Sąd Rejonowy w J. uniewinnił F. S. i B. W. od zarzuconego im w akcie oskarżenia czynu z art. 158 § 1 k.k. polegającego na tym, że „w dniu 29 sierpnia 2016 r. w D. woj. (...) brali udział w bójce, której uczestnicy narażeni byli na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia lub nastąpienia skutku określonego w art. 158 § 1 k.k.”.

Apelację od tego wyroku złożył na niekorzyść oskarżonych oskarżyciel publiczny podnosząc zarzut błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia.

Wyrokiem z dnia 10 kwietnia 2019 r., sygn. akt II Ka (...), Sąd Okręgowy w P. uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji.

Po rozpoznaniu skargi obrońcy oskarżonego F. S. Sąd Najwyższy wyrokiem z dnia 18 lipca 2019 r., IV KS 25/19, uchylił wyrok Sądu Okręgowego w P. w całości, przy czym w stosunku do oskarżonego B. W. na podstawie art. 435 k.p.k. w zw. z art. 539f k.p.k. i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi drugiej instancji.

Po powtórным rozpoznaniu apelacji prokuratora Sąd Okręgowy w P. wyrokiem z dnia 3 grudnia 2019 r., sygn. akt II Ka (...), uchylił zaskarżony nią wyrok sądu *a quo* i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w J..

Skargę na ten wyrok kasatoryjny Sądu odwoławczego złożył ponownie obrońca oskarżonego F. S. . Zarzucił w niej naruszenie przepisów prawa procesowego mające istotny wpływ na treść zapadłego orzeczenia „art. 437 § 2 zd. 2 k.p.k. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie polegające na przyjęciu, że zasadnym jest uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji, podczas gdy nie ma konieczności przeprowadzenia postępowania dowodowego na nowo w całości, a z uzasadnienia wyroku Sądu II instancji nie wynika jednoznacznie, która z przesłanek określonych w art. 437 § 2 k.p.k. była podstawą uchylenia wyroku Sądu I instancji i przekazania sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania. Sąd Okręgowy w P. nakazał jedynie wnikliwe wzięcie pod uwagę dowodu z nagrania monitoringu i przeprowadzenie postępowania dowodowego m.in. w zakresie przesłuchania oskarżonych oraz dokonania „innych czynności dowodowych”, które Sąd I instancji uzna za stosowne, co w konsekwencji może doprowadzić do ujawnienia nowych okoliczności w sprawie, istotnych z punktu widzenia rozstrzygnięcia. Sąd Okręgowy w P. w gruncie rzeczy oparł rozstrzygnięcie na konieczności „ponownej wnikliwej analizy i oceny zgromadzonego materiału dowodowego”, która nie jest jednak podstawą wydania orzeczenia kasatoryjnego. W przedmiotowej sprawie Sąd I instancji przeprowadził w prawidłowy sposób wszelkie czynności dowodowe, włącznie z konfrontacją uczestników zdarzenia i opinią biegłego, który wyodrębnił i

powiększył nagranie monitoringu, zatem przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania w celu ponownego przeprowadzenia tych samych dowodów, które miały przynieść inny rezultaty (inna treść zeznań, nagrania) jest sprzeczne z regułami oceny dowodów zawartych w k.p.k. Natomiast w najnowszym orzecznictwie przyjmuje się, iż możliwość uchylenia wyroku uniewinniającego lub umarzającego postępowanie karne i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania związana z regułą *ne peius* określoną w art. 454 § 1 k.p.k. (art. 437 § 2 zd. 2 k.p.k.) zachodzi dopiero wtedy, gdy sąd odwoławczy – w wyniku usunięcia stwierdzonych uchybień stanowiących jedną z podstaw odwoławczych określonych w art. 438 pkt 1-3 k.p.k. stwierdza, że zachodzą podstawy do wydania wyroku skazującego, czemu stoi na przeszkodzie zakaz określony w art. 454 § 1 k.p.k. Sama tylko możliwość wydania takiego wyroku w ponownym postępowaniu przed sądem pierwszej instancji jest niewystarczająca dla przyjęcia wystąpienia reguły *ne peius* określonej w art. 454 § 1 k.p.k.”.

W oparciu o tak zredagowany zarzut skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w P. do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniesiona w niniejszej sprawie skarga jest niezasadna.

Wbrew wywodom obrońcy treść uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego w P. daje jednoznaczną odpowiedź co do powodów wydania orzeczenia kasatoryjnego.

Sąd ten podzielił bowiem w całości podniesiony w zwykłym środku odwoławczym przez oskarżyciela publicznego zarzut błędu w ustaleniach faktycznych. Co więcej, z wywodu zawartego w pisemnych motywach zaskarżonego orzeczenia Sądu drugiej instancji wynika w sposób bezsporny, że dokonana przez sąd *meriti* ocena dowodów była zdaniem instancji *ad quem* nieprawidłowa. Wywód ten sprowadza się bowiem do niebudzącego wątpliwości stwierdzenia, że przedmiotowe zdarzenie, w którym brał udział oskarżony F. S. oraz współoskarżony B. W. , miało postać bójki określonej w art. 158 § 1 k.k., a jej uczestnikami byli nadto P. K. i M. S. Do takiej konkluzji, po przeanalizowaniu zgromadzonych w sprawie dowodów, doszedł Sąd odwoławczy odrzucając

kategorycznie to ustalenie Sądu Rejonowego w J., zgodnie z którym młodzi mężczyźni przez cały czas trwania zdarzenia bili się w konfiguracji „jeden na jeden”, co było podstawowym argumentem dla stwierdzonego przez Sąd pierwszej instancji braku realizacji przez oskarżonych ustawowych znamion przestępstwa określonego w art. 158 § 1 k.k.

Skoro zaś tak, to zgodzić należy się ze stwierdzeniem Sądu Okręgowego w P., że na przeszkodzie wydania w tej sprawie wyroku skazującego stał wyłącznie kategoryczny zakaz określony w art. 454 § 1 k.p.k.

Nie jest przy tym rolą Sądu Najwyższego w ramach postępowania skargowego dublowanie przeprowadzonej w sprawie kontroli instancyjnej, a do tego w znacznej mierze sprowadza się twierdzenie autora skargi, gdy kwestionuje dokonaną przez Sąd drugiej instancji ocenę dowodów wywodząc, że jest ona sprzeczna „z regułami oceny dowodów zawartymi w k.p.k.”. Zakres kontroli dokonywanej w ramach postępowania uregulowanego w Rozdziale 55a Kodeksu postępowania karnego ogranicza się do zbadania, czy stwierdzone przez sąd odwoławczy uchybienie daje podstawę do wydania wyroku kasatoryjnego (zob. uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 25 stycznia 2018 r., I KZP 13/17, OSNKW 2018, z. 3, poz. 23; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 czerwca 2019 r., II KS 8/19) i w niniejszej sprawie ten test dla Sądu Okręgowego w P. wypadł pozytywnie.

Nie można wreszcie podzielić tej części skargi, w której obrońca dopatruje się niekonsekwencji w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, skoro Sąd odwoławczy – jak zauważa – nakazał ponowienie niektórych czynności dowodowych, m.in. w zakresie przesłuchania oskarżonych oraz dokonania innych czynności dowodowych, które Sąd pierwszej instancji uzna za stosowne. Dla Sądu Najwyższego powyższy wywód jest klarowny. Na obecny stan dowodowy sprawy wchodzić musi w grę wyłącznie wydanie wyroku skazującego. Natomiast nie można wykluczyć, w ponowionym postępowaniu, ujawnienia się nowych okoliczności w sprawie, które te kategoryczne ustalenia mogą podważyć, co w efekcie skutkować będzie ponowieniem wyroku uniewinniającego lub umarzającego.

Sąd Okręgowy w P. usunął również inny mankament poprzedniego wyroku kasatoryjnego, wytknięty mu w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 18 lipca 2019 r.,

IV KS 26/19, stwierdzając w końcowej części swojego uzasadnienia, że w obecnym stanie sprawy wykluczone jest jego zdaniem przyjęcie, że wina, a zwłaszcza społeczna szkodliwość czynu zarzuconego oskarżonym nie są znaczne, co uniemożliwia na tym etapie (w instancji *ad quem*) warunkowe umorzenie postępowania.

Uwzględniając powyższe, a więc jednoznaczną przyczynę uchylenia wyroku Sądu pierwszej instancji z uwagi na ograniczającą Sąd odwoławczy regułę *ne peius* (art. 454 § 1 k.p.k.), wniesioną skargę należało na podstawie art. 539e § 2 k.p.k. oddalić. Konsekwencją powyższego było również obciążenie oskarżonego . S. kosztami postępowania skargowego.